

HET PROVINCIAAL VEREFFENINGSFONDS VLAAMS-BRABANT

i.s.m. Vlaamse Gemeenschapscommissie
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Jaarverslag 2006

Inhoudstafel

	Voorwoord	2
	Reflecties: 'Vereffening', een achterhaald begrip ?	4
	Structuur en werking	9
Ø	De begeleidingsgroep	10
Ø	Het comité vereffeningsfonds	12
	Enkele reflecties over de werking van het comité door een bemiddelaar	19
	Overzicht behandelde dossiers	21
Ø	Aantal dossiers	21
Ø	de leeftijd	24
Ø	de feiten	24
Ø	de motieven	25
	parketniveau of jeugdrechter	27
	Interprovinciaal overleg	28
	Financieel verslag	29
	Bijlage 1: CRITERIA BIJ DE TOEKENNING VAN DE BIJDRAGE	32
	Bijlage 2: brief i.v.m. aandacht voor familiale polis	33

Voorwoord

Het jaar 2006 zal in de analen van de jeugdbescherming worden gekenmerkt door de nieuwe wetten van 15 mei en 13 juni 2006 die de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming grondig wijzigen (en verder nog aangepast worden door de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen I en II).¹

Met de nieuwe wetten kan de jeugdrechtbank het behoud van de minderjarige in zijn leefomgeving ook afhankelijk maken van het verrichten van betaalde arbeid, met het oog op de vergoeding van het slachtoffer, indien de betrokkene tenminste 16 jaar oud is. Er is een maximale duur van 150 uur voorzien. (art. 37, §2bis, 3° jeugdwet)

In de memorie van toelichting staat te lezen dat de betaalde arbeid ook bijdraagt tot de herstelgerichte filosofie.

Daar waar de prestaties van opvoedkundige aard en van algemeen nut kunnen worden opgelegd vanaf de leeftijd van 12 jaar, is het verrichten van betaalde arbeid als voorwaarde voor het behoud van de jongere in zijn leefomgeving slechts mogelijk vanaf de leeftijd van 16 jaar.

Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat de opbrengst uit de arbeid besteed wordt aan het vergoeden van het slachtoffer. Dit kan rechtstreeks gebeuren, maar bijvoorbeeld ook via tussenkomst van een vereffeningfonds.

De Memorie van Toelichting verwijst duidelijk naar het bestaan van het zogenaamde vereffeningfonds, ondertussen al van toepassing in alle Vlaamse provincies:

"Er moet worden opgemerkt dat het verrichten van betaalde arbeid met het oog op de vergoeding van het slachtoffer, (...), niet uitsluit dat een beroep wordt gedaan op een specifiek hulpfonds dat zou optreden als bemiddelaar tussen het slachtoffer en de dader van het als misdrijf omschreven feit. Thans lopen in Vlaanderen in dit verband proefprojecten waaraan bepaalde provincies, alsook de Vlaamse Gemeenschap deelnemen. Deze projecten moeten kunnen blijven functioneren." (Uit memorie van Toelichting jeugdwet)

Geert Decock suggereert dat de huidige werking van de provinciale vereffeningfondsen best wordt afgestemd op de nieuwe regelgeving met betrekking tot het opleggen van betaalde arbeid als maatregel. Het is bijvoorbeeld vandaag mogelijk dat een jongere binnen het vereffeningfonds méér dan 150 uur "betaalde arbeid" verricht ten gunste van het slachtoffer.

In de praktijk van het provinciaal fonds Vlaams-Brabant blijkt dit op die negen jaar inderdaad voor te komen, zij het beperkt. We hanteren daarom ook billijkheidstermijnen gekoppeld aan de leeftijd van de jongere om het aantal uren te bewaken.

Op de 316 aangevraagde dossiers sinds 1997, tellen we 20 dossiers (6%) waar de aanvraag meer was dan 150 uren, namelijk tussen de 152 uren tot 319 uren. Van deze 20 aanvragen, hebben slechts 4 jongeren het totaal aantal uren ook effectief

¹ Informatie bekomen op studiedag KULeuven van 11 januari 2007 over 'Het nieuwe Jeugdrecht' en meer specifiek uit tekst van Geert DECOCK, "Gemeenschapsdienst en leerprojecten" in J. PUT en M. ROM (eds.), Het nieuwe jeugdrecht, Gent, Larcier, 2007, ter perse.

gepresteerd.

Hoewel dit in het kader van een herstelbemiddeling niet kan worden uitgesloten, kan men zich toch de vraag stellen of de jongere zich kan engageren tot een zwaardere werkprestatie, dan deze die door de jeugdrechter kan worden opgelegd?

Deze vraag zal in 2007 moeten worden besproken met de provinciale fondsen om tot eenvormige aanpak te kunnen komen.

In dit activiteitenrapport vindt u meer informatie over de algemene werking van het comité vereffeningsfonds en de begeleidingsgroep. Vooraf kan u enkele reflecties lezen van een ervaren ondervoorzitter. Jef Van Boven mijmert over de betekenis van 'vereffening' en of het na de jarenlange praktijk een achterhaald begrip is geworden? Vervolgens wordt informatie gegeven over de thema's besproken in de begeleidingsgroep in 2006 en over de werking van het comité. De bemiddelaar Chris Mullens verwoordt zijn bevindingen over de werking van het comité. Daarna vindt u een overzicht van de behandelde dossiers van de beginperiode tot eind 2006. Tot slot wordt het financieel verslag gepresenteerd.

Dit activiteitenrapport en het financieel verslag van het negende volledige werkingsjaar 2006 is goedgekeurd door de leden van de begeleidingsgroep.

17 april 2007

SWINNEN Monique, voorzitter begeleidingsgroep vereffeningsfonds
BOON Kaat, voorzitter comité vereffeningsfonds
BOYEN Chris, secretaris provinciaal vereffeningsfonds

Reflecties: 'Vereffening', een achterhaald begrip ?

We hebben met het voorbije jaarverslag het negende werkingsjaar van het PVF (Provinciaal Vereffeningfonds) beëindigd : de viering van een tweede lustrum komt er dus aan ! Ik herinner me nog de geboorte én de 'zwangerschap' van het PVF Vlaams Brabant in de schoot van Oikoten^{vzw}.

Via haar onthemingsprojecten, in de samenleving bekend om haar voettochten naar Santiago de Compostella, biedt Oikoten^{vzw} haast 25 jaar nog steeds een alternatief aan die jongeren die compleet vast gelopen zijn in hun persoonlijk functioneren. Verschillenden onder hen blijven 'met hun kop botsen tegen een muur' en komen uiteindelijk in één van de welbekende Gemeenschapsinstellingen terecht. Om zichzelf te bevrijden uit de vernietigende spiraal van een dalend zelfwaardegevoel, wordt hun één kans geboden : een voettocht of een werkproject. Gaandeweg, meestal letterlijk dus, creëren deze jongeren voor zichzelf een vrijplaats om te kunnen oefenen en werken aan zichzelf.

Ondertussen groeide binnen de schoot van Oikoten^{vzw}, heel wat jaren vóór het ontstaan van het PVF , óók de bekommernis 'hoe een eventueel beginnende criminogene carrière bij jongeren' van bij de aanvang doen ophouden. In ruggespraak met de Raad van Bestuur Oikoten^{vzw}, werd middels vaak urenlange gesprekken binnen het team van de dagelijkse werkers onder stimulus van de tandem 'Leo Van Garsse en Mon Vandekeybus' de Vereffeningsgedachte geboren. Voortdurend toetsen, evalueren én concept verfijnen was toen de boodschap ! Ik herinner mij nog levendig de geanimeerde gesprekken die stilaan concrete gestalte kregen en evolueerden tot een hanteerbare Vereffeningsmethodiek !

Al gauw werd duidelijk dat bij de ontwikkeling en de uitvoering van deze Vereffeningsgedachte niet alleen de jongeren zelf maar ook heel wat anderen dienden betrokken te worden : de benadeelden, de ouders, familiale verzekering, het Parket, e.a.. Gezien het breedspectrum aspect van deze nieuwe werking, de missie én de draagkracht van Oikoten^{vzw}, ontstond ondertussen ook de afweging deze werking al dan niet in eigen beheer te houden ! Mede de maatschappelijke ontwikkelingen en pragmatische overwegingen, ontwikkelde zich stilaan een verzelfstandigingsproces van dit Vereffeningswerk. Het samenwerkingsverband met BAL ontstond én wat later was het PVF geboren !

De essentie van dit Vereffeningswerk, ondertussen herdoopt tot 'herstelbemiddeling bij jongeren', is dat de jongere op een geloofwaardige manier de intentie uit "zich in het vervolg behoorlijk te zullen gedragen". In optimale omstandigheden blijkt die geloofwaardigheid uit het aanbieden van zijn excuses in een face-to-face-gesprek met benadeelde ter gelegenheid van de persoonlijke overhandiging van door eigen arbeid verdiende centjes ter ontlasting van de toegebrachte materiële schade. Hierbij aanvaardt de benadeelde deze excuses en ervaart hij een genoegdoening, breder dus dan een kontentement om de pure schaderegeling ! Pas in deze act geloven wij dat een eventuele beginnende criminogene carrière bij jongeren kan afgeblokt worden. Dat een jongere door leeftijd of door gebrek aan het vinden van bezoldigde arbeid op deze manier zijn geloofwaardigheid niet zou kunnen 'aantonen', zou een gemiste kans zijn. Vandaar werd binnen Oikoten^{vzw} 'avant la lettre' een Fonds in het leven geroepen dat later werd omgevormd tot het Provinciaal Vereffening Fonds (PVF), zodat vanuit gemeenschapsgelden vrijwilligerswerk tóch nog kan 'bezoldigd' worden.

We zijn nu negen jaren verder, er is ondertussen heel wat gebeurd: de maatschappelijke achtergrond is veranderd, er werd heel wat knowhow opgebouwd door de beide Vlaams-Brabantse bemiddelingsdiensten BAL en BASi, het Provinciaal Vereffeningfonds heeft ondertussen ruim 300 dossiers door zijn handen zien gaan en heeft met meer dan 46.000,00 € gemeenschapsgeld bijna 10.000 gepresterde uren vrijwilligerswerk 'bezoldigd'. Voldoende lijkt mij om als bevoorrechte getuige enkele kanttekeningen bij de werking van het PVF te mogen aanbrengen.

Begripsverwarring: liefst ontwarren !

Min of meer gelijktijdig, maar wel onafhankelijk van elkaar ontwikkelden zich eertijds enerzijds de vereffeningsgedachte voor jongeren binnen Oikoten^{vzw}, én anderzijds de herstelgedachte binnen de volwassenenjustitie. Beide doen aan herstel, beide doen aan bemiddeling, weliswaar elk vanuit een andere betrokkenheid. Bovendien geraakte het begrip 'vereffening' een beetje in onbruik omwille van de afstemming van het woordgebruik op de volwassenenwerking. Voor de enen is in hoge mate materiële schaderegeling de eigenlijke finaliteit van de herstelbemiddeling, voor de anderen is de materiële schaderegeling een (noodzakelijk) middel om het (sociaal-moreel) gekwetst zijn van de benadeelde te verschonen voor zover als mogelijk. Beiden doen dus aan herstelbemiddeling : voor de enen is de psycho-sociale component essentieel, voor de anderen minder ! Gevolg: begripsverwarring rond de begrippen "bemiddeling", "herstel". Zeker en zeer begrijpelijk overigens bij jonge bemiddelaars die minder vertrouwd zijn met de hele evolutie. Het lijkt mij wenselijk het vocabularium te (her)ijken: schaderegeling (puur materieel, of toch in zeer hoge mate); herstelbemiddeling (hierin duidelijk een overwicht van de psycho-sociale en/of sociaal-morele component) ; bemiddeling *sensu stricto*. Misschien is het (her)opwaarderen van het begrip vereffening in overweging te nemen ? Immers, zowel wel bij schaderegeling als bij vereffening wordt "hersteld" !

Met pure schaderegeling in jongerendossiers is helemaal niets mis : prima, prachtig, maar mag, wat mij betreft, niet vanzelfsprekend ten laste van Provinciaal Vereffeningfonds zijn, dus gebruikmakend van gemeenschapsgelden ! Immers, kern van het PVF is om een eventuele beginnende criminogene carrière bij jongeren een halt toe te roepen. Een pure materiële, geldelijke schaderegeling, hoe zinvol én rechtvaardig ook voor benadeelde, is hiertoe ontoereikend. Ondanks de jongere centraal staat binnen de vereffening, kan dit maar door actief de benadeelde in zijn volle persoon (dus niet alleen als schadelijder, maar ook als 'moreel' gekwetste) te betrekken. Alzo komen jongere én benadeelde, beiden vrijwillig, initieel & potentieel in een face-to-face-dialoog terecht op gelijke én gelijkwaardige basis onder voorzittersschap van de bemiddelaar : idealiter, in een eerste gespreksronde om tot een psycho-sociaal-moreel-materieel vergelijk te komen én in een afsluitingsronde om de uitvoering van dit vergelijk te consolideren.

Water bij de wijn: OK, maar 't moet nog wijn blijven !

Vereffening ontstaat pas binnen de confrontatie jongere en benadeelde. Hierbij is het aspect 'schaderegeling' slechts de aanhef, de toegang, het middel om wat er gebeurd is aan de 'binnenkant' zowel bij benadeelde als bij jongere tegenover mekaar verwoordbaar te maken. Slechts binnen een dergelijk gesprek ontstaat ontmoeting en wordt *verontschuldiging* enerzijds en *vergeving* anderzijds mogelijk.

We beseffen heel goed dat deze gewenste omstandigheden vaak niet optimaal aanwezig zijn. Immers, de omstandigheden van het gebeuren leiden alles behalve tot een gesprek, integendeel. Vanuit een verontwaardiging en een gekwetst-zijn is benadeelde vaak niet in staat tot gesprek. Ook een aanvankelijke én terechte kwaadheid maakt hem niet zo maar bereid tot een gesprek. Ook voor de jongere is het vaak een té grote stap om in die relatief korte tijdspanne van de bemiddeling tot een dergelijk gesprek in staat te zijn. Een verlaagd zelfbeeld en eigenwaardegevoel, ingebed in een vaak problematische opvoedings- of leefsituatie, maakt dat hij verkrampd kan zitten in zichzelf. Één of zelfs enkele gesprekken kunnen hieraan weinig verhelpen. Bemiddelaars zijn bovendien géén therapeuten. Desalniettemin ben ik ervan overtuigd dat tijdens bemiddelingsgesprekken wel heel wat therapeutische elementen aanwezig kunnen zijn !

Het voorgaande in overweging nemende, is het hoopvol vast te kunnen stellen dat toch bijna twee derde van de vrijgegeven vrijwilligerssuren met goed gevolg worden afgewerkt. Tegen de achtergrond van onze verzuchting tot kwaliteitsverbetering, is het goed ons de vraag te stellen hoe dat resterende derde ten twaalfden ure nog in de wacht kunnen gesleept worden?

Sommige bemiddelaars geven toe dat veel afhangt van de competenties én de slagkracht van de persoon van de bemiddelaar zelf. Het vraagt heel wat energie en vooral kundigheid van de bemiddelaar om tijdens de voorbereidende contacten zowel jongere als benadeelde bereid te doen vinden tot dergelijke gesprekken. Een vorm van intervisie, werkbegeleiding en/of uitwisseling van methodiekervaringen over de grenzen van de bemiddelingsdiensten heen (niet alleen binnen de eigen provincie, maar misschien wenselijk ook over de vijf provincies) zou heel wat soelaas kunnen brengen ! Óók zou m.i. een degelijke inservice-training van nieuwe, jonge bemiddelaars naar het opleidingsmodel van de vrijwilligers-bemiddelaars binnen BAL een pluspunt kunnen zijn. Zo'n initiatief zou met de regelmaat van de klok, (twee- of driejaarlijks bijvoorbeeld) kunnen georganiseerd worden voor alle bemiddelingsdiensten tezamen over de vijf Provincies heen !

Al bij al, om hoe dan ook het Provinciaal VereffeningsFonds beter te kunnen overtuigen van de geloofwaardigheid van de goede bedoelingen van de jongere zou de aanvaarding van volgende werkingsprincipes in overweging kunnen genomen worden :

- 1 Uit de brief van de jongere om aanvraag om tussenkomst van het PVF dient niet alleen te blijken dat de jongere 'akkoord' gaat met het voorstel (van de bemiddelaar), maar veeleer dat hij 'spijt' heeft van het gebeuren, dat hij zich wenst te verontschuldigen bij benadeelde én dat hij zinnens is 'zijn leven te verbeteren'.
- 2 In de mate een face-to-face-gesprek met benadeelde vooralsnog niet of moeilijk haalbaar is, tenminste een oprechte verontschuldigungsbrief, waarvan kopie bij aanvraag aan het PVF. Wat benadeelde er daarna mee doet is zijn zaak ! ... Misschien kan zo'n brief wel altijd ?
- 3 Bij het bepalen van de financiële tegenwaarde van de geleden schade kan m.i. eventueel een zeer bescheiden (symbolische) vorm van een geldelijke bijdrage in de morele last in overweging én aanvaard worden. Het totale bedrag blijft in beginsel de tegenwaarde van de materiële schade en moet dus als dusdanig

billijk blijven. ... Maar wat is billijk ? ... Én, ... wie bepaalt "wat billijk is" ... ?

- 4 De criteria én de werkingsprincipes van het PVF zijn voor de bemiddelaars erg duidelijk. Welnu, het toch al aanvaarden van vrijwilligerswerk in afwachting van een concrete beslissing, én wetende dat het PVF zich desondanks niet gebonden zal weten, kan eigenlijk óók een bijdrage betekenen in een (symbolische vorm van) morele genoegdoening! Bovendien, waarden als gratis iets doen en burgerzin blijf ik, óók voor jongeren, anno 2007 zinvol vinden!

Ik besef ; wij zijn, als stemgerechtigde leden, binnen het PVF voor de bemiddelaars een 'open boek'. Een 'slimme' bemiddelaar kan, onze gevoeligheden kennende, via zijn/haar mondelinge én schriftelijke toelichting van het dossier wel een en ander 'binnenrijven'. Wij moeten als stemgerechtigde leden maar competent genoeg zijn om, desgevallend, 'manoeuvres' te doorprikken! ... Dit is natuurlijk géén uitnodiging tot manoeuvreerwerk, laat ons in alle openheid bezig blijven zoals we bezig zijn!

Beslissingsactoren: toch voldoende in de gaten houden!

Desondanks de geëngageerdheid van bemiddelaars dienen we als stemgerechtigde leden binnen het PVF tóch te waken over mogelijke valkuilen:

- Ø Elke beslissing in een concreet dossier kan NOOIT een precedent zijn voor een beslissing in een toekomstig dossier. Immers, een beslissing in een dossier is een totaalbeslissing, rekening houdend met een haast onontwarbaar kluwen van parameters. Het gewicht van elke parameter wordt niet alleen bepaald door de parameter op zich, maar evenzeer door zijn gewicht in verhouding tot de andere parameters. Dus, een parameter afzonderen als argument ten gunste of ten ongunste in een nog te nemen beslissing in een toekomstig dossier, lijkt mij niet relevant en is zelfs uit den boze, alzo komt het mij over! Ondanks er gemeenschappelijke parameters zijn én ondanks doorheen dossiers 'rode' draden te trekken zijn, blijft elke beslissing in een concreet dossier tóch uniek.
- Ø In het totale pakket van de mogelijkheden tot herstelbemiddeling, is het gebruik maken van het PVF de laatste redplank. Alhoewel er een volledige info-opdracht rust op de schouders van de bemiddelaars bij de opstart van een herstelbemiddeling, moeten toch wel vooraf alle ándere mogelijkheden onderzocht én uitgeput worden (familiale verzekering, eigen spaargelden, arbeid binnen regulier circuit, ...). Ik merk dat we binnen het overleg van het PVF dit wél nauwgezet bekijken inzake familiale verzekering. Dit is technisch overigens vrij gemakkelijk, alhoewel ... hoe sterk is de onderhandelingscompetentie van bemiddelaars ter zake? Uiteindelijk, evalueren we ook wel voldoende de andere mogelijkheden?
- Ø Verder, als PVF hebben we gaandeweg de laatste jaren zo goed als geen zicht wààr jongeren hun vrijwilligerswerk volbrengen. De plek waar jongeren hun vereffeningswerk volbrengen is een niet te verwaarlozen element in de geloofwaardigheid van hun welgemeende verontschuldiging t.a.v. het slachtoffer. Dit vrijwilligerswerk zou best in het verlengde liggen van de 'fout' die de jongere begaan heeft. Het is voor mij niet vanzelfsprekend dat het vrijwilligerswerk in het verlengde ligt van hun 'gewone' vrijetijdsbesteding! Is het niet wenselijk dat in deze zin de aard van het vrijwilligerswerk mede een parameter dient te zijn in de te nemen beslissing? Het valt mij op dat tijdens de

laatste werkjaren van het PVF, we weinig zicht hebben op de plek alwaar het vrijwilligerswerk wordt voorzien.

- Ø Tot slot, het lijkt mij minder aangewezen dat de afvaardiging van de stemgerechtigde leden verschillen van vergaderplaats Brussel/Leuven (balie, jeugdbescherming, slachtofferhulp). Immers, naargelang de toevallige aan- of afwezigheid van sommige stemgerechtigde leden kan er een andersluidende beslissing genomen worden. Ik wil pleiten voor een vaste groep van stemgerechtigde leden.

Vijf Provincies: op mekaar afstemmen ?

De laatste jaren is via implementatie in elk van de vier andere Vlaamse Provincies een Provinciaal VereffeningsFonds opgestart én werkzaam. Gezien de case-load en de werkdruk verloopt het onderling overleg, alzo vermoed ik, erg moeizaam. Het gevaar dreigt dan dat ieder zijn eigen weg gaat. Erg begrijpbaar overigens, het is immers een maatschappelijke wetmatigheid : er ontwikkelt zich wellicht divergentie, weinig gelijkgerichtheid dus, qua werking én qua concept. Vanuit de ethische overweging, "gelijke behandeling van jongeren in gelijkaardige omstandigheden", lijkt het mij wenselijk niet alleen een éénsluidende werking van de PVF's te ontwikkelen, maar óók één stem te laten luiden t.a.v. de Vlaamse Overheid. Onderlinge afstemming van concept én werking lijkt mij dus niet alleen wenselijk maar zelfs noodzakelijk.

Vooreerst, laat ons beginnen met een vergelijkende studie. Iemand zou bijvoorbeeld ten titel van studie en/of advies (niet-stemgerechtigd) alle vergaderingen van alle PVF's een tijdje kunnen opvolgen. Wetende ook dat er nogal wat personeelwisseling is bij bemiddelaars, jonge mensen doorgaans die initieel minder vertrouwd zijn met het gedachtegoed, noodzaakt inservice-training (intervisie) én onderling overleg.

Op dit ogenblik zijn een vijftwintigtal jongerenbemiddelaars over de vijf provincies heen werkzaam. Ik verneem dat de Vlaamse Overheid in de directe toekomst een uitbreiding tot zeventig jongerenbemiddelaars voorziet. Dit is haast een verdrievoudiging van het personeelskader ! We kunnen dit alleen maar een 'hoera' toeroepen.

een voorstel..

Is het niet mogelijk dat alle bestaande bemiddelingsdiensten, na aanvulling van het beloofde personeelscontingent, over de vijf Provincies heen, arm-in-arm verenigd, een ervaren jongerenbemiddelaar voor één jaartje vrijstellen van het concrete jongerenbemiddelingswerk opdat hij of zij zich zou kunnen inlaten met die hogervermelde provincieoverschrijdende studie ? Als deze persoon bovendien ook nog de nieuwe, wellicht jonge, collega jongerenbemiddelaars in dat jaar zou kunnen 'initiëren' en begeleiden in hun nieuwe job, zou dat het kriegje op een heerlijke taart kunnen zijn tot eer en glorie van het Vereffeningswerk in Vlaanderen !!! Praktisch bekeken, een sneuvelidee, ter uitvoering hiervan zou dan elke bemiddelingsdienst in verhouding een geldelijke bijdrage kunnen doorstorten naar die bemiddelingsdienst die deze persoon vrij stelt ! Het zou in de geschiedenis van het Vlaamse Welzijnswerk een primeur en dus een voorbeeld kunnen zijn van het doorbreken van het vaak kortzichtige eigenbelang van eigen Dienst.

Jef Van Boven
vertegenwoordiger van de Raad van Bestuur Oikoten^{vzw}
uittredend ondervoorzitter comité vereffeningfonds Vlaams-Brabant
maart 2007

Structuur en werking

Op 14 oktober 1997 worden de fondsen die voordien beheerd werden door de vzw Oikoten (Leuven) en de vzw BAS! (Brussel) overgeheveld naar de provincie Vlaams-Brabant.

Sindsdien heeft de provincie Vlaams-Brabant een overeenkomst met de Vlaamse Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Door deze overeenkomst kan het provinciaal vereffeningfonds zowel gebruikt worden door jongeren (desgevallend slachtoffers) die wonen in de provincie Vlaams-Brabant als door Nederlandstalige jongeren woonachtig in één van de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het provinciaal vereffeningfonds is een hulpmiddel bij het bemiddelingsproces. Het biedt de mogelijkheid aan de jongere om te komen tot een effectieve vereffening van de veroorzaakte schade aan het slachtoffer via het verrichten van prestaties. Op die manier kan de jongere zelf zijn verantwoordelijkheid opnemen. De organisatie van het vereffeningfonds is een gemeenschappelijk initiatief van de dienst welzijn en de dienst politie en openbare orde.

Er kan een beroep worden gedaan op het provinciaal vereffeningfonds wanneer een aantal voorwaarden is vervuld:

- de minderjarige dader erkent een als misdrijf omschreven feit te hebben gepleegd waarbij een persoon of een organisatie schade heeft geleden en waarvoor een klacht is neergelegd;
- de jongere is bereid de schade te vergoeden en heeft hierover een 'overeenkomst' met het slachtoffer bereikt na bemiddeling met de bemiddelingsdienst BAL (Leuven) of BAS (Brussel);
- samen met het slachtoffer wordt nagegaan op welke manier de schadevergoeding kan betaald worden;
- het fonds komt enkel tussen voor de gelden die niet door de verzekering worden gedekt. Eerst wordt de verzekering aangesproken.
- de jongere beslist samen met de ouders dat hij zelf verantwoordelijk is voor de schade en wil dit terugbetalen door zich 'zinnig' in te zetten voor een vereniging, dienst of instelling met een maatschappelijke functie. Bijvoorbeeld: in een cultureel centrum, in de keuken van een rusthuis, in een dierenopvangcentrum, ...
- de jongere schrijft een brief naar het comité van het vereffeningfonds om een aanvraag te doen waarin zijn/haar aanvraag wordt gemotiveerd. De bemiddelaar legt deze brief voor aan het comité en geeft toelichting bij de aanvraag.
- het comité beslist of de aanvraag wordt goedgekeurd. Het houdt rekening met de persoonlijke motivatie van de aanvrager, de mening van de ouders, de verwachting van de benadeelde, de tussenkomst van de

verzekering en het standpunt van de bemiddelaar.

- wanneer de aanvraag is goedgekeurd, gaat de jongere op zoek naar vrijwilligerswerk, eventueel met de hulp van de bemiddelaar. Wanneer een geschikte organisatie is gevonden, worden de nodige afspraken gemaakt (werkdagen en -uren, werkopdrachten, ...) en opgenomen in een overeenkomst, dat door de verschillende partijen wordt ondertekend.
- na het volbrengen van de afspraken, wordt de vergoeding via het vereffeningsfonds volgens de gepresteerde uren uitbetaald. Dit bedrag komt niet in handen van de jongere terecht, maar gaat rechtstreeks naar de benadeelde als vergoeding voor de geleden schade. (cheque op naam van slachtoffer of via een overschrijving op de rekening van de bemiddelingsdienst)

Het provinciaal vereffeningsfonds Vlaams-Brabant wordt begeleid door een begeleidingsgroep die de praktische werking van het comité evalueert.

De dagelijkse werking en de goedkeuring van de individuele dossiers gebeuren in het comité vereffeningsfonds dat jaarlijks 7 keer samenkomt.

Ø De begeleidingsgroep

De begeleidingsgroep bevat volgende opdrachten:

- Ø begeleiden van het comité vereffeningsfonds en evalueren van de werking van het vereffeningsfonds;
- Ø toezien op de financiële bijdragen vanwege externen;
- Ø adviezen formuleren en visie ontwikkelen ten behoeve van het beleid;
- Ø bespreken en goedkeuren van het jaarlijks werkings- en financieel verslag;
- Ø toezien op de wetenschappelijke opvolging en begeleiding van de werking van het vereffeningsfonds.

De begeleidingsgroep is als volgt samengesteld:

- Aertsen Ivo, KUL-faculteit rechtgeleerdheid
- Balcaen Lieve, Ondersteuningsstructuur Bijzondere Jeugdzorg
- Boon Kaat, arrondissementscommissaris - provincie Vlaams-Brabant
- Boyen Chris, provincie Vlaams-Brabant - dienst Welzijn
- De Puydt Ann, advocate - balie Brussel
- Evens Ludwig, advocaat - balie Leuven
- Geers Inge, V.G.C. - directie Welzijn en Gezondheid
- Houthuys Mieke, Sociale dienst jeugdrechtbank te Brussel
- Huysmans Veerle, CAW-Centrum Slachtofferhulp te Leuven
- Leemans Els, parket Brussel
- Motteux Martine, Vlaamse Gemeenschapscommissie
- Ockerman Wiske (tot 30.11.2006), gedeputeerde Welzijn
- Swinnen Monique (vanaf 1.12.2006), gedeputeerde Welzijn
- Van Boven Jef, raad van beheer Oikoten vzw
- Van den Elzen Linda, Comité Bijzondere Jeugdzorg te Brussel
- Van Garsse Leo, Suggnomé vzw
- Van Gaubergen Jan, Comité Bijzondere Jeugdzorg te Leuven
- Van Langenhoven Marie-Paule, parket Leuven

- Vander Weyden Jos, vzw Oikoten
- Van Noten Roger, Sociale dienst van de jeugdrechtbank te Leuven
- Van Paesschen Natalie, BAL
- Vanseveren Bie, Bemiddelingsburo - BAS!
- Vervaeet Dominique, Raad van beheer BAS!
- Willems Liselot, Slachtofferhulp Brussel

De begeleidingsgroep kwam samen op 9 maart 2006.
De volgende punten werden er besproken.

1. Goedkeuring indexering prestatie vrijwilligerswerk

Bij de start van het vereffeningsfonds was beslist om het bedrag per uur aan te passen aan de index. Dit gebeurt jaarlijks in januari, zoals overeengekomen met de andere Vlaamse provinciale fondsen. De begeleidingsgroep bevestigt formeel deze aanpassing.

Vanaf januari 2006 wordt het bedrag van 5,50 euro per uur betaald.

2. Recidive

Afhankelijk van de motivering van de jongere moet het comité een aanvraag kunnen goedkeuren, ook al is het de tweede of derde keer dat de jongere komt aankloppen. De motivering naar herstel toe kan helemaal anders liggen dan de motivering naar recidive toe.

Vanuit het standpunt van het slachtoffer kan dit weleens in vraag gesteld worden. Hoe brengt men als bemiddelaar die boodschap over aan het slachtoffer als het al de zoveelste keer is? Het is niet zo evident om dit als slachtoffer nog geloofwaardig te vinden.

De vergadering is het ermee eens dat het comité Vereffeningsfonds in geval van recidive de verschillende motivaties moet kunnen afwegen, en in die zin soepel moet omspringen met een jongere die reeds voor het fonds heeft gewerkt. Recidive in die zin is geen reden om het dossier af te keuren.

3. Verhouding van het aantal comitédossiers tot het totale aantal dossiers van de bemiddelingsdiensten

Het is niet evident om zicht te krijgen op de verhouding van de dossiers die voor het comité worden gebracht ten opzichte van het totale aantal dossiers dat bij de bemiddelingsdiensten wordt behandeld én waarbij een financiële vergoeding aan het slachtoffer wegens opgelopen schade, wordt betracht. Omwille van verschillende teleenheden (interacties versus jongeren) en het tijdsbestek voor het afwerken van een dossier, kan een echte vergelijking per kalenderjaar niet worden gemaakt.

Na inzage in hun registratie, kan alvast worden gedistilleerd dat wat betreft de bemiddelingen in 2005 die ook resulteren in een vorm van financiële vergoeding van jonge dader aan slachtoffer, bij BAL bijna 23 % (22 op de 97) en bij BAS ruim 42% (59 op 139) een aanvraag indient bij het comité vereffeningsfonds om de schade aan het slachtoffer te kunnen terugbetalen.

4. Problematiek familiale verzekeringen

Voor de zoveelste keer wordt gewezen op de onduidelijkheid met betrekking tot het al dan niet tussenkomen van de verzekeringsmaatschappijen. Het blijft een knelpunt en een steeds weerkerende verwondering over hoe de verzekering reageert of niet reageert. Bijkomend probleem is de stijgende toepassing van het regres.

De OSBJ heeft geen capaciteit om de werkgroep verzekeringen te leiden. Vanuit de begeleidingsgroep wordt gesuggereerd om een of enkele goede casussen voor te leggen aan verzekeringsmaatschappijen en te polsen hoe ze daarmee omgaan. Het zou een kleine objectieve toetsing zijn naar de verschillende motiveringen. Het resultaat ervan zou kunnen teruggekoppeld worden aan de verzekeringsmaatschappijen in een soort ronde tafel of ander forum.

Ø *Het comité vereffeningsfonds*

Het comité heeft als opdracht:

- Ø behandelen van de individuele aanvragen voor tussenkomst van het fonds;
- Ø uitvoeren van opdrachten in overeenstemming met de afspraken met de begeleidingsgroep;
- Ø vastleggen van criteria voor toekenning van een toelage van het fonds;
- Ø jaarlijks opstellen van het financieel- en werkingsverslag;
- Ø rapporteren aan de begeleidingsgroep.

De leden van het comité V worden aangesteld en ontslagen door de begeleidingsgroep. In 2006 werkten de volgende personen mee:

- Kaat Boon, arrondissementscommissaris – voorzitter comité
- Ann De Puydt, advocate (vergaderingen Brussel)
- Ludwig Evens, advocaat (vergaderingen Leuven)
- Mieke Houthuys, Sociale dienst jeugdrechtbank
- Jef Van Boven, raad van beheer Oikoten vzw
- Linda Van den Elzen, Comité Bijzondere Jeugdzorg Brussel (te Brussel)
- Jan Van Gaubergen, Comité Bijzondere Jeugdzorg Leuven (te Leuven)
- Liselot Willems, Slachtofferhulp Brussel (te Brussel)
- Chris Boyen, provincie Vlaams-Brabant - secretaris (niet stemgerechtigd)

De vertegenwoordigers van het Bemiddelingsburo Brussel-Halle-Vilvoorde (BAS!) en de Bemiddelingsdienst Arrondissement Leuven (BAL) brengen de dossiers aan en zijn eveneens aanwezig. Zij zijn niet stemgerechtigd.

Werkten mee in 2006:

- Joost Broucke, BAS!
- Liselotte Coninx, BAL, is opgevolgd door Els Horemans
- Hans De Poortere, BAS!
- Kris Mullens, BAL
- Bram Van Droogenbroeck, BAL
- Natalie Van Paesschen, BAL
- Bie Vanseveren, BAS!
- Riet Ysebaert, BAS!

Het comité vereffeningfonds vergadert ongeveer tweemaandelijks. Dit gebeurt afwisselend te Leuven (provinciehuis) en te Brussel (bemiddelingsdienst).

Bij de planning van de vergaderdata wordt telkens rekening gehouden met de schoolvakanties. Minstens één week voor elke vakantie (krokus, Pasen, Hemelvaart, zomerperiode, herfstverlof en Kerstperiode) wordt een vergadering gepland, zodat de jongere de kans krijgen om zo vlug mogelijk de veroorzaakte schade te kunnen vereffenen.

Hoe wordt een dossier in het comité vereffeningfonds concreet aangepakt?

De bemiddelaars van BAS! en BAL leggen het dossier voor en lichten de aanvraag toe. Steeds wordt vooraf informatie gegeven over de gepleegde feiten en het verloop van de bemiddeling. Vervolgens worden de standpunten van de ouders, de jongere en de benadeelden toegelicht. De betrokkenheid van het gerecht (parketdossier of jeugdrechtbank) en de situatie van de verzekering (al dan niet tussenkomst) komen eveneens aan bod. Tot slot formuleert de bemiddelaar zijn of haar standpunt en maakt de aanvraag concreet wat betreft het gevraagde bedrag van de schade, dat dan vertaald wordt naar aantal prestatie uren. Een persoonlijk briefje van de jongere waarin hij zijn aanvraag motiveert en desgevallend zijn spijt uitdrukt, vervolledigt het dossier. Als voorbeeld hieronder een dergelijke brief van een 16-jarige jongen:

"(...)

Dit is mijn motivatiebrief. Ik denk wel dat ik verplicht ben deze te schrijven aangezien wat ik gedaan heb. Dat was echt de grootste fout die ik heb gemaakt. Ik heb zeer veel spijt van wat ik heb gedaan en ik begrijp zelf niet waarom ik dat heb gedaan. Maar ik denk niet dat ik erg veel nadacht op dat moment dat ik de feiten gepleegd heb.

Ik zou graag mijn fout goedmaken. Aangezien ik niet over genoeg geld beschik om de schade te betalen, zou ik graag komen werken om de schuld af te betalen. ik heb tot nu toe al 950 euro en ik zou dan graag voor een totaal bedrag van 500 euro komen werken. Ik ben nu nog maar 16 jaar en dus schoolplichtig maar ik kan altijd werken in vakanties en weekends. Ik zal waar ik geplaatst word en het werk dat ik zal krijgen, zo goed mogelijk uitvoeren. Ik hoop dat u me kan verder helpen. Bedankt op voorhand."

Meestal zijn de briefjes veel korter. Een ander voorbeeld van een 16-jarige jongen:

"(...) ik wil aan de vereffeningfonds werken omdat ik heb fouten gemaakt en ik wil terugbetalen aan het slachtoffer. Ik heb spijt van wat er gebeurd is."

Als de stemgerechtigde leden van mening zijn dat het dossier te weinig gegevens bevat om toe te laten een gefundeerde beslissing te nemen, wordt de beslissing uitgesteld of een voorlopige beslissing genomen. De bemiddelaars moeten dan tegen de volgende vergadering meer informatie verzamelen.

Het bedrag van de aanvraag en daaraan gekoppeld de uren prestaties, worden getoetst aan de mogelijkheden van de jongere en aan de vooropgestelde billijkheidstermijnen. (zie bijlage)

Wanneer één of meerdere leden om een principiële reden niet akkoord gaat met de beslissing om gevolg te geven aan de vraag tot tussenkomst, wordt dit ook opgenomen in de beslissing.

Deze beslissing wordt geacteerd in het verslag. De bemiddelingsdienst krijgt ter

plaatse een formulier overhandigd met de beslissing in uren en het bedrag. Eventueel worden opmerkingen over het dossier toegevoegd. De beslissing wordt toegekend voor een periode van 6 maanden. Indien deze termijn is overschreden kan een verlening gevraagd worden. Doelstelling is om zicht te blijven houden op het verloop van de dossiers en om mee te sensibiliseren dat de vereffening niet te lang blijft aanslepen.

Besprekingen in 2006

In 2006 zijn 7 vergaderingen georganiseerd waarbij 44 nieuwe dossiers zijn behandeld. In één dossier is de tussenkomst geweigerd omdat het schadebedrag niet gevraagd werd door het slachtoffer, maar door de werkgever (loonkost). De 43 andere dossiers werden goedgekeurd. (Voor meer informatie over leeftijd, feiten, uren, bedrag zie volgend hoofdstuk.)

In 2006 heeft het comité regelmatig de aanvragen van de dossiers gewijzigd of verminderd. Zo werd in 2 dossiers het gevraagde bedrag telkens verminderd met 50 euro als symbolische bijdrage voor de familiale verzekering. Indien de ouders immers een familiale verzekering zou hebben gehad, dan zou de jongere slechts voor het franchisebedrag hebben moeten presteren. Althans dat is de hypothese. In 2 andere dossiers is de aanvraag teruggebracht tot de billijkheidstermijn wegens de jonge leeftijd van de jongere en is dus niet ingegaan op het volledige bedrag dat werd gevraagd.

Verder werd in twee dossiers de bemiddelaar gevraagd om toch bij de verzekering aan te dringen om het dossier ter harte te nemen. Het aanporren van de verzekeringsmaatschappij en in discussie treden, zorgt soms voor succes. In één dossier kwam uiteindelijk de verzekering inderdaad tussen.

In een ander dossier werd het schadebedrag dat gevraagd werd door de lokale politie in vraag gesteld. Hierop komen we verder op terug.

De bemiddelaars geven ook toelichting over het verloop van vroeger besproken dossiers. Zo is voor een bestaand dossier een verlenging van de toegekende termijn gevraagd en voor een ander dossier werd uitbreiding gevraagd. In één oud dossier van 2004 hadden de jongeren gewerkt voor het franchisebedrag. De bedragen werden ook uitbetaald aan de bemiddelingsdiensten. Twee van de vier slachtoffers reageerden echter niet meer. Vraag was wat met dat bedrag moet gebeuren? Het comité besliste dat het deel van het schadebedrag dat nog niet was uitgekeerd aan de slachtoffers, teruggestort wordt aan het fonds als gift. Indien de slachtoffers alsnog reageren, dan kunnen ze nog vergoed worden.

Naast het behandelen van concrete dossier, komen enkele thema's en discussies aan bod. We overlopen ze hieronder.

1. Verzekeringsproblematiek

Het verschil in tussenkomsten van de verzekeringsmaatschappijen blijft jaarlijks de aandacht trekken. Een vraag die in 2006 uitgebreid aan bod is gekomen, is deze in verband met de toepassing van 'regres'? Sommige maatschappijen komen tussen tot de leeftijd van 18 jaar, maar wanneer de jonge dader meerderjarig is geworden, worden de betalingen terugggevorderd (= regres). In de gevallen dat regres uitgeoefend wordt, wordt ook intrest aangerekend.

Meestal dienen de ouders geen aanvraag om tussenkomst in bij de verzekering als er kans op regres bestaat. Vraag is of het fonds in dergelijke gevallen wel moet tussenkomen? Terugbetalen op het moment van de meerderjarigheid betekent voor de jongeren een zware belasting.

De leden van het comité vragen zich af wie deze problematiek wil en kan aankaarten? Het fonds kan dit niet alleen realiseren. Binnen de Ondersteuningsstructuur voor Bijzondere Jeugdzorg zou momenteel geen ruimte zijn omwille van personeelstekort om dit op te nemen. Een optie is dat een beroep gedaan wordt op de wetenschapswinkel, waar onderzoeken kunnen aangevraagd worden, maar er moet dan nog altijd iemand beschikbaar zijn die opvolgt.

Omdat het comité vaststelt dat vaak minder begoede gezinnen het nalaten een familiale verzekering af te sluiten, met alle gevolgen voor de jongere, is een initiatief tot sensibilisering genomen. Op 12 mei werd aan de diensten bijzondere jeugdzorg een brief geschreven met de vraag om ouders te wijzen op het belang van een familiale verzekering en hen ertoe aan te zetten om een verzekering af te sluiten. (zie bijlage)

2. Overeenkomst in verband met het vrijwilligerswerk

Alvorens de jongeren starten met het vrijwilligerswerk wordt een overeenkomst opgesteld die ondertekend wordt door de betrokken partijen: jongere, werkgever, bemiddelingsdienst en vereffeningsfonds. Vraag van de bemiddelingsdiensten was of de ondertekening van het fonds voordat de jongere het vrijwilligerswerk kan starten, noodzakelijk is.

Het ondertekenen door het fonds was oorspronkelijk bedoeld als bewaking van het humanitair karakter van de prestatieplaatsen. Het comité wil ook niet voor voldongen feiten geplaatst worden. Het gebeurt dat de jongeren al werken vooraleer het fonds de overeenkomst tekent. Het gebeurt zelfs dat jongeren al werken vooraleer de ouders tekenen.

In principe kan men stellen dat het standpunt van het fonds over het mee ondertekenen van de overeenkomst in theorie verdedigbaar is, maar in praktijk is dit dikwijls niet werkbaar. Als alles goed werkt, is het zelfs zo dat een handtekening niet nodig is. Die is alleen nodig in gevallen dat er problemen opduiken.

De nieuwe afspraak is dat de overeenkomsten ondertekend worden door drie partijen. Een kopie van de overeenkomst wordt na ondertekening door de ouders naar de voorzitter van het comité gestuurd, die eventuele opmerkingen doorgeeft aan de bemiddelaars.

3. Morele schadevergoeding

In één van de dossiers werd een tussenkomst gevraagd voor een morele schadevergoeding. Morele schadevergoeding is niet abnormaal en ook daarvoor moet een tussenkomst kunnen gevraagd worden.

4. Schriftelijke spijtbetuigingen van de jongeren

Het comité stelt schriftelijke spijtbetuiging van de jongere als voorwaarde tot het

bekomen van een tussenkomst. Uit sommige brieven blijkt echter niet veel spijt. Volgens sommige comitéleden heeft dat niet zoveel belang, omdat woorden voor iedereen een andere betekenis hebben, vooral naargelang de maatschappelijke klasse waaruit men komt. Ervaren bemiddelaars moeten uit persoonlijke contacten die ze met jongeren hebben, kunnen opmaken of de jongeren echt spijt hebben of niet.

Maar ook de vraag van het slachtoffer speelt een rol. Spijt mag niet centraal gesteld worden, maar verontschuldiging is wel belangrijk.

5. Komt het fonds ook tussen in geval van geldboetes?

Op vraag van het comité V van Antwerpen deed de Ondersteuningsstructuur Bijzondere Jeugdzorg een rondvraag bij alle comités in verband met een concrete casus: kan de tussenkomst van het fonds gevraagd worden voor het betalen van geldboetes naar aanleiding van een gemeentelijk administratieve sanctie (GAS)?

Het fonds Vlaams-Brabant/Brussel onderschrijft hier het standpunt van de OSBJ. In geval van geldboete kan er niet bemiddeld worden, omdat de partijen hier niet dader en slachtoffer zijn, maar dader en sanctionerende overheid. De boete is geen vorm van schadevergoeding.

Indien de vraag betrekking zou hebben op het betalen van de administratieve geldboete, kan het fonds niet aangesproken worden, zelfs niet indien er onderhandelingsruimte zou zijn met betrekking tot de hoogte van de boete.

Indien de aanvraag betrekking heeft op een overeenkomst tussen een dader en een slachtoffer als resultaat van de bemiddeling die plaatsvindt in het kader van GAS, is er geen principiële bezwaar om het fonds aan te spreken. Op voorwaarde dat het bedrag dat gevraagd wordt te maken heeft met een herstel van de aangerichte schade.

De relatie dader en slachtoffer moet duidelijk zijn, evenals de bemiddeling die heeft plaatsgevonden.

Problematisch wordt het als de gemeente tegelijk optreedt als slachtoffer en als sanctionerende overheid. Alert blijven is hier de boodschap.

6. Kan de politie de kosten voor een tussenkomst terugvragen aan degene die verantwoordelijk is voor de tussenkomst?

De discussie hierover ontstaat nadat een politie-eenheid de vervoers- en personeelskosten voor een tussenkomst naar aanleiding van een valse brandmelding verhaalt op een jongere. De leden van het comité hebben over de berekening van de schade door de betrokken politie twijfels. Als men deze redenering doortrekt, dan zou voor elke activiteit van de politie een vergoeding kunnen worden teruggevraagd van de veroorzaker. De politie is in haar kerntaak belast met tussenkomsten die meestal veroorzaakt worden door nalatigheid, een fout of een bewuste daad. De politie wordt door de gemeenschap hiervoor aangesteld en betaald. Als we te puur economisch gaan denken, kan dit leiden tot 'klassepolitie', want men kan zich afvragen of de aanvrager nog zal bellen als er nadien een factuur dreigt in de bus te vallen? Waar legt men de grens?

Maar is het aan het comité om hierover bedenkingen te hebben? Het comité heeft de plicht om goed te overwegen wat met het gemeenschapsgeld gebeurt, en in dit concrete geval zijn er toch wat vragen rond visie en opportuniteit. Het zou betekenen dat gemeenschapsgeld (vereffeningsfonds) via het vrijwilligerswerk

belandt in de portefeuille van een lokale politiedienst die op zich gefinancierd wordt door de gemeenschap.

De comitéleden sturen aan op wat speurwerk hieromtrent, wat het volgende resultaat oplevert. In eerste instantie dient er geen onderscheid gemaakt te worden tussen gevallen waar de jongere zelf betaalt en gevallen waar het vereffeningsfonds betaalt. Vraag is of de politie zich kan laten betalen voor de diensten die zij verleent?

Vanwege het parket Leuven kregen we volgende overwegingen:

"De overheid heeft in ieder geval een eigen verplichting om de uurlonen van het politiepersoneel te betalen. Vroeger werd daarom gezegd dat er geen oorzakelijk verband was tussen de eventuele schade van de overheid enerzijds en de fout van de dader anderzijds, omdat de overheid die lonen sowieso moest betalen. Met een moeilijke uitdrukking noemde men dat het doorbreken van het causaal verband door een externe juridische oorzaak (met name de eigen betalingsverplichting).

Intussen is de rechtspraak geëvolueerd, en gaat men ervan uit dat er inderdaad schade kan zijn, doordat een personeelslid niet voor zijn gewone werk kan worden ingezet. Ook hierin is de rechtspraak echter nog vrij streng, het volstaat niet om te zeggen dat door het verlies andere taken niet kunnen worden uitgevoerd, er moet vrij concreet worden aangetoond welke opdrachten niet konden worden uitgevoerd doordat de betrokken agenten moesten uitrukken naar de zogezegde brand. Dat geldt uiteraard ook alleen voor het gemiste werk omdat men de oproep in verband met de brand heeft beantwoord, het werk dat men nadien heeft besteed aan het opsporen van de dader komt zeker niet in aanmerking. Het opsporen van daders van misdrijven behoort immers tot het normale politiewerk, het is niet de bedoeling dat alle vervolgde daders plots de uren moeten betalen die de politiediensten in hun dossier gepresteerd hebben

Als de politie zich inderdaad voor schut gezet voelt, kan zij eventueel wel een morele schadevergoeding vragen, naast de mogelijke materiële vergoeding voor gemiste werkprestaties. De vraag is dan natuurlijk welk bedrag daarop moet worden geplakt. En gelet op het openbare-dienst-karakter van de politie, kan men zich in dit geval moeilijk permitteren van daar meer dan een symbolische euro, of eventueel een soort dienstverlening, voor te vragen."

Na overleg werd de korpschef van de betrokken politiezone bereid gevonden om de schade-eis terug te brengen tot de kosten voor het voertuig en de administratie.

Bovenstaande case toont aan dat de comitéleden een maatschappelijke rol kunnen spelen en steeds verwonderd moeten blijven over bepaalde afspraken tijdens een bemiddeling. Het conflict en de schade-eis wordt op die manier onttrokken aan het incidentele en individuele, en geplaatst in de bredere maatschappelijke context.

7. Bemiddeling

Bemiddeling tussen dader en slachtoffer is een essentiële voorwaarde tot het bekomen van een tussenkomst. Maar betekent dit dat er altijd een directe bemiddeling moet zijn of volstaat een indirecte bemiddeling?

Comitéleden en bemiddelaars verschillen hierover enigszins van mening.

Comitéleden zijn van mening dat bemiddeling met rechtstreeks contact tussen de partijen de regel is.

In de praktijk echter blijkt het meestal om indirecte of pendelbemiddeling te gaan. Een directe confrontatie ziet het slachtoffer meestal niet zitten. Het is niet zo evident om de partijen ervan te overtuigen om samen rond de tafel te zitten. Veel hangt ervan af hoe de bemiddeling wordt aangeboden. De praktijk leert ook dat indirecte bemiddeling veel moeilijker verloopt. De partijen durven dan nogal eens ongezouten hun mening mee te geven, terwijl bij een persoonlijk contact de eisen meestal hun scherpe kantjes verliezen en de bemiddeling vlotter verloopt.

Enkele reflecties over de werking van het comité door een bemiddelaar

Geboeid door de dynamiek tijdens een vergadering van het Comité V, engageerde ik mij kort te reflecteren over de werking van het comité. Dit impulsief engagement kwam er na een zoveelste discussie of bespreking van een aanvraag. Ter illustratie wil ik vertrekken vanuit een concrete bespreking.

De bemiddelaar legt een aanvraag met volgende feiten op tafel:

Drie jongeren gooien stenen naar de ruiten van het gemeentelijk zwembad. Ze worden op heterdaad betrapt. De gemeente vraagt een schadebedrag van 207 euro. In de bemiddeling komt men overeen dat elke jongere $1/3^{\circ}$ van de schade vergoedt = 69 euro.

De toelichting van de bemiddelaar omvat een korte schets van de feiten, het bemiddelingsproces en het standpunt of beleving van alle betrokken actoren (slachtoffer, jongere en zijn ouders). Verder wordt standaard toegelicht of de verzekering tussenkomt, indien een aanvraag opportuun is (schade boven franchise).

Na de toelichting bespreken de leden de aanvraag wat vaak gepaard gaat met een boeiende discussie. Naar aanleiding van bovenstaand dossier werden we door volgende discussie of bespreking geanimeerd.

De advocaat stelde zich vragen bij de schadebegroting. Indien de ruiten reeds beschadigd waren, kan deze schade niet zomaar verhaald worden op de jongeren. Deze mening werd ondersteund vanuit de vertegenwoordiger van de Provincie. Draagt de gemeente trouwens geen verantwoordelijkheid om verdere schade te beperken en de ruiten af te dekken? Anderzijds achtte men vanuit 'pedagogische hoek' het wel zinvol om de jongere enige verantwoordelijkheid op te laten nemen, al mag de schade geen straf zijn.

Discussies als deze doen zich zeer frequent voor. Wat wil ik nu duiden bij deze discussie.

Ten eerste krijg je als bemiddelaar terecht, en gelukkig maar, vele vragen vanuit de leden van het comité. Zoals in elke bemiddeling, is het belangrijk alle thema's goed te exploreren. Welke schade heeft slachtoffer maar belangrijker nog, welke verwachtingen heeft hij/zij t.a.v dader? Is er mogelijkheid tot vervangend werk? Komt de verzekering tussen? Wenst de jongere zelf verantwoordelijkheid op te nemen? We weten al langer dat bemiddeling geen proces is van vraag (van slachtoffer) en aanbod (van dader). Bemiddeling is een proces van evenwaardige communicatie waar de belangen, belevingen en gevolgen van één ieder een plaats krijgt. Al geeft het comité alle vertouwen aan de deskundigheid van de bemiddelaar, het is de logica zelf dat zij nieuwsgierig zijn naar het gevoerde bemiddelingsproces. Een complete en duidelijke bemiddeling vergemakkelijkt en verheldert de discussie tijdens het comité V.

Een tweede en meer fundamenteel punt dat ik hier wil aanhalen, heeft betrekking op de werking van het comité zelf. Bovenstaande discussies zijn voor mij voorbeeld

dat het comité werkt zoals het hoort te werken.

Zulke discussies of besprekingen krijg je pas als je verschillende personen vanuit verschillende positie, invalshoek of belang rond de tafel brengt.

De advocaat zal vooral oog hebben voor het juridische kader. Is de schade wel terecht, Klopt de kwalificatie van de feiten wel? Zijn de jongeren aansprakelijk voor deze schade?

Vanuit het comité bijzondere jeugdzorg of de sociale dienst van de jeugdrechtbank (afwissellende deelname te Leuven en Brussel) horen we vaak pedagogische bekommernissen en krijgt het belang van de jongere en zijn gezin een stem. De soms objectief beperkte inzet of motivatie van de jongere, zullen zij steeds relativeren binnen de 'problematische' gezinscontext waarin sommige jongeren verkeren.

Een vertegenwoordiger van Oikoten zal extra aandacht besteden aan het bemiddelingsproces en de oprechte spijt van de jongere. Hij bewaakt dat het fonds geen zuivere schadevergoedingsorganisatie wordt.

Slachtofferhulp zal waken over de belangen van de benadeelden. Een bepaalde beslissing kan misschien wel juridisch en pedagogisch waardevol zijn maar volledig in het nadeel van het slachtoffer.

Deze discussie worden steeds neutraal gemodereerd door 'De Provincie' waarbij ook de samenleving een stem krijgt in de debatten.

Als bemiddelaar beland je zo in een zeer comfortabele, ja correcte, positie. Je brengt het dossier aan, levert informatie maar je bent geen betrokken partij in het nemen van de beslissingen. De verbazing bij een standpunt of mening van één van de partijen zal steeds gecorrigeerd worden door een ander lid van het comité waarbij de bemiddelaar mooi in zijn onafhankelijke neutrale stoel blijft zitten. Om deze reden is het dan ook spijtig dat de slachtofferhoek nog steeds niet vertegenwoordigd kan worden tijdens de vergadering van het comité te Leuven. Momenteel bewaken de bemiddelaars vaak het slachtofferbelang en verlaten zij hun neutrale, onafhankelijke positie.

Besluitend durf ik te zeggen dat het comité geen strikte toepassing is -en hopelijk nooit zal worden- van afgelijnde criteria.

Elke partij, invalshoek of belang kan volwaardig aan bod komen in een sfeer van open communicatie. Ieder is zich bewust van zijn eigen invalshoek, brengt deze volwaardig in, maar heeft eveneens oor naar de andere 'belangen of verhalen'. We kunnen dus stellen dat het bemiddelingsproces verder wordt doorgetrokken tijdens de vergaderingen van het comité. Het resultaat is een samensmelting van verschillende belangen, meningen en belevingen die zoals in een bemiddeling vaak tot creatieve, maar goed gesmaakte uitkomsten leiden.

Kris Mullens
Bemiddelaar BAL

Overzicht behandelde dossiers

Ø Aantal dossiers

In 2006 zijn 44 dossiers voorgelegd aan het provinciaal vereffeningsfonds. In alle 44 dossiers gaat het over nieuwe feiten. Van deze 44 dossiers zijn er 17 door de bemiddelingsdienst Leuven (BAL) en 27 door de bemiddelingsdienst Brussel (BAS!) voorgedragen. Het betreft 38 jongens en 6 meisjes. Slechts één dossier werd door het comité niet goedgekeurd omwille van het feit dat de schade een derving van loon betrof gevraagd door de werkgever van het slachtoffer en er evenmin sprake was van een bemiddeling.

Daarnaast zijn oude dossiers opnieuw voorgelegd en besproken om verschillende redenen, zoals het niet meer reageren van slachtoffers zodat de uitbetaling niet kan gebeuren of om een verlenging van de vastgestelde termijn te vragen.

Ook dit jaar heeft het comité vereffeningsfonds van de provincie Vlaams-Brabant een tussenkomst verleend in een dossier van een jongere uit een andere provincie, namelijk Oost-Vlaanderen omwille van samenhang met andere jongeren. (Het fonds daar was toen nog niet opgestart - februari 2006). Een officieel standpunt is hier nog niet over. Informeel wordt afgesproken dat in dossiers waarbij jongeren uit verschillende provincies betrokken zijn, het comité van de provincie waar de bemiddeling opgestart is, het dossier voor tussenkomst afhandelt. Dit systeem moet worden geëvalueerd. Desgevallend kan een overdracht van sommen worden gevraagd, moest dit te veel in een richting gebeuren. Ook dit moet in een interprovinciaal overleg duidelijk worden afgesproken.

tabel 1: overzicht aantal aanvragen en behandelde dossiers

jaartal	Aantal aanvragen	aantal nieuwe behandelde dossiers	dossiers BAL	dossiers BAS	jongens	meisjes
1997	3	3	2	1	3	0
1998	30	30	23	7	28	2
1999	29	29	18	11	27	2
2000	22	22	19	3	17	5
2001	32	32	21	11	30	2
2002	30	30	20	10	28	2
2003	30	30	18	12	28	2
2004	52	52	14	38	44	8
2005	44	34	17	17	26	8
2006	44	43	16	27	38	5
totaal	316	305	168	137	269	36
%		100%	55%	45%	88%	12%

Het is nog niet mogelijk om zicht te krijgen op het aandeel van de dossiers die voor het comité worden gebracht ten opzichte van het totaal aantal dossiers met financiële afhandeling dat door de twee bemiddelingsdiensten wordt behandeld. Omwille van verschillende teleenheden (interacties versus jongeren) en problemen met het registratiesysteem, kan hierover geen informatie verstrekt worden. We blijven uitkijken naar oplossingen terzake.

Hieronder overlopen we het aantal behandelde en goedgekeurde dossiers over de jaren heen, ongeacht of het bijkomende aanvragen van reeds gekende jongeren betreft. De dossiers die nog lopende zijn, worden vermeld in de kolom: aanvraag niet uitgevoerd. Voor 2006 zijn dat nog 2 dossiers (toestand 2 april 2007).

tabel 2: overzicht uitgevoerde aanvragen

jaartal	totaal goedgekeurde dossiers	aanvraag niet uitgevoerd	gedeeltelijk via fonds	volledig via fonds	volledig versus aanvragen
1997	3	1	0	2	67%
1998	30	6	11	13	43%
1999	29	11	1	17	59%
2000	22	3	5	14	64%
2001	32	6	8	18	56%
2002	30	10	2	18	60%
2003	30	6	2	22	73%
2004	52	7	10	35	67%
2005	43	1	6	36	84%
2006	43	11	5	27	63%
totaal	314	62	50	202	64%

Globaal genomen wordt een kleine tweederde van de aanvragen of 64% volledig tot een goed einde gebracht. In 2006 is dat 63%.

Het slechts gedeeltelijk uitvoeren van het vereffeningswerk via het fonds, heeft vaak te maken met het feit dat de jongere de schade met andere middelen, zoals een vakantiewerk of leercontract betaalt. In sommige gevallen wordt het werk stopgezet omwille van diverse redenen, zowel omdat de jongere de afspraken niet nakomt als omdat hij niet meer in staat is om te werken (vb. in een instelling geplaatst), of omdat er andere oplossingen zijn gevonden (vb. ouders komen toch tussen).

In de volgende tabel wordt ingezoomd op de verhouding van het aantal effectief gepresteerde uren ten opzichte van het gevraagde aantal. Ook hier wordt ongeveer tweederde effectief gepresteerd.

tabel 3: overzicht geplande uren versus effectief gepresteerde uren

jaartal	totaal goedgekeurde dossiers	geplande uren	effectief gepresteerde uren	effectief versus gevraagd
1997	3	108	93	86%
1998	30	1342	877	65%
1999	29	1296	945	73%
2000	22	985	461	47%
2001	32	1595	915	57%
2002	30	1232	765	62%
2003	30	1515	1100	73%
2004	52	3181	2301	72%
2005	43	1601	1119	70%
2006	43	1625	991	61%
totaal	314	14480	9567	66%

Een vergelijking over de jaren van het gemiddeld effectief uitbetaald bedrag per dossier, toont aan dat het schadebedrag per dossier gedurende de eerste 5 jaren gemiddeld rond de 150 euro bedroeg. In 2002 is er een lichte daling, om dan fors te stijgen in 2003 en 2004 met meer dan 50 euro gemiddeld per dossier. Deze stijgende trend daalt opnieuw in 2005 en 2006. Het gemiddeld bedrag per uitbetaald dossier bedraagt in 2006 125,80 euro.

tabel 4: overzicht begroot en betaalde bedragen dossiers - toestand 2 april 2007

jaar	totaal goedgekeurde dossiers	begroot bedrag	gemiddeld begroot per dossier	betaald bedrag	gemiddeld betaald per dossier
1997	3	500,74 €	166,91 €	446,21 €	148,74 €
1998	30	7.060,95 €	235,37 €	4.196,79 €	139,89 €
1999	29	6.279,96 €	216,55 €	4.578,07 €	157,86 €
2000	22	4.868,18 €	221,28 €	2.955,58 €	134,34 €
2001	32	8.536,68 €	266,77 €	4.564,19 €	142,63 €
2002	30	6.304,07 €	210,14 €	3.453,36 €	115,11 €
2003	30	7.748,58 €	258,29 €	5.480,16 €	182,67 €
2004	52	17.742,46 €	341,20 €	12.449,32 €	239,41 €
2005	43	8.637,80 €	200,88 €	6.061,14 €	140,96 €
2006	43	8.577,73 €	199,48 €	5.409,46 €	125,80 €

totaal	314	76.257,15 €	242,86 €	49.594,28 €	157,94 €
--------	-----	-------------	----------	-------------	----------

Ø de leeftijd

De grootste groep van jongeren die in 2006 een aanvraag deden, zijn jonger dan 16 jaar. Twaalf zijn 15 jaar op het ogenblik van de feiten. 11 jongeren zijn 14 jaar en 4 hebben de leeftijd van 13 jaar bereikt. Eén jongere was slechts 12 jaar oud. Negen jongeren zijn 16 jaar en 6 hebben de leeftijd van 17 jaar bereikt.

tabel 5: overzicht leeftijd op het ogenblik van de feiten

jaar	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	TOTAAL
-12	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	3
12	0	1	6	2	0	5	2	1	1	1	19
13	0	4	4	5	4	2	2	5	3	4	33
14	2	3	4	6	11	9	5	12	6	11	69
15	0	11	5	0	7	6	8	17	9	12	75
16	0	6	6	5	5	4	7	14	12	9	68
17	1	4	4	2	4	2	5	3	3	6	34
18	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	4
TOTAAL	3	30	29	22	32	30	30	52	34	43	305

Dit betekent dat voor het werkingsjaar 2006 28 jongeren die nog geen vakantiewerk kunnen verrichten (jonger dan 16 jaar) een dossier hebben ingediend, ten opzichte van 15 die in principe een job zouden kunnen uitoefenen.

tabel 6: overzicht aantal jongeren per leeftijdscategorie min en 16 plus

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	TOTAAL	%
min 16	2	19	19	14	22	23	18	35	19	28	199	65%
16plus	1	11	10	8	10	7	12	17	15	15	106	35%
totaal	3	30	29	22	32	30	30	52	34	43	305	100%

Over de jaren heen bekeken, stellen we vast dat de grootste groep jongeren die een aanvraag bij het fonds indient inderdaad de leeftijd van 16 jaar nog niet heeft bereikt en soelaas zoekt bij het provinciaal vereffeningsfonds.

Ø de feiten

In 2006 zien we dat voornamelijk feiten van diefstal via bemiddeling terechtkomen bij het vereffeningsfonds (27). Het aantal dossiers naar aanleiding van feiten van vandalisme is de tweede grootste categorie (11). Eén jongere klopte bij het fonds aan omwille van een geweldsdelict. De vier overige dossiers hebben te maken met allerlei feiten, o.a. afpersing.

Globaal genomen, stellen we vast dat meer dan de helft van de jongeren die bij het provinciaal vereffeningfonds aankloppen zich schuldig gemaakt hebben aan feiten van diefstal. Overwegend betreft het diefstal van bromfietsen of gsm. Op de tweede plaats komen feiten van vandalisme voor (36%).

tabel 7: overzicht feiten

jaar	nieuwe behandelde dossiers	vandalisme	diefstal	geweld tegen personen	andere (o.a. afpersing)
1997	3	0	2	0	1
1998	30	11	10	5	4
1999	29	11	13	2	3
2000	22	5	16	1	0
2001	32	14	16	1	1
2002	30	14	13	1	2
2003	30	14	12	4	0
2004	52	18	31	2	1
2005	34	12	16	4	2
2006	43	11	27	1	4
totaal	305	110	156	21	18
	100%	36%	51%	7%	6%

Ø de motieven

Jongeren doen een beroep op het vereffeningfonds omdat ze de schade zelf willen vergoeden, maar gezien de jonge leeftijd niet de financiële mogelijkheden hebben. We kunnen binnen dit financieel gegeven drie soorten motieven onderscheiden: 1. pedagogisch, 2. financieel/pedagogisch en 3. justitieel/pedagogisch/financieel. Het spreekt vanzelf dat deze invuloefening eerder richtinggevend is dan het resultaat van een grondige bevraging.

Louter pedagogische motieven zijn deze waarbij de jongere zelf zijn eigen verantwoordelijkheid wenst op te nemen of soms ook al eens door de ouders sterk wordt gestimuleerd tot eigen inzet. Het wordt meestal verwoord als het "*iets goedmaken*" of "*bewijzen dat ze iets kunnen*" ten aanzien van ouders (meestal staan die op de eerste plaats) en pas in tweede orde ten aanzien van het slachtoffer en de omgeving. Het gaat over jongeren die erop staan om de schade zelf te vereffenen (maar meestal zakgeld ontberen of geen vakantiewerk vinden) ook al is een familielid bereid om de kosten te betalen.

In 5 dossiers blijkt deze reden de bovenhand te hebben.

Naast het opnemen van de eigen verantwoordelijkheid, wordt het werken voor het fonds ook aangenomen omdat het een oplossing biedt voor een precaire financiële situatie van de familie. De beide ouders of één ouder verkeren in een zwakke financiële situatie en hebben het zo al moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen

(werkloos, OCMW, mutualiteit, weduwe). De jongere staat er dan ook op om zelf de schade terug te betalen en zijn ouders er niet nog mee te belasten. Het fonds biedt een oplossing voor deze financiële moeilijkheden. In de meeste dossiers (33) vinden we het pedagogisch/financieel motief terug.

In 2006 zijn 5 dossiers ingediend omwille van justitiële redenen gekoppeld aan pedagogische en financiële overwegingen. De jongere wil namelijk de rechter of de parketmagistraat gunstig stemmen in de hoop op een milde straf of seponering.

tabel 8: overzicht motieven tot aanvraag vereffeningfonds

jaar	aantal aanvragen	pedagogische	financieel/ pedagogisch	justitieel	onbekend
1997	3	0	3	0	0
1998	30	16	3	9	2
1999	29	21	6	2	0
2000	22	16	6	0	0
2001	32	15	14	3	0
2002	30	21	9	0	0
2003	30	17	10	2	1
2004	52	23	23	6	0
2005	34	17	11	6	0
2006	43	5	33	5	0
totaal	305	151	118	33	3
	100%	50%	39%	11%	1%

Een vergelijking met de voorgaande jaren bevestigt de tendens dat jongeren ervoor opteren om de gemaakte fout zelf te kunnen herstellen (89%). Slechts een kleine 11% doet dit in hoofdzaak om min of meer opportunistische redenen, namelijk om een gunstige beslissing uit te lokken bij de gerechtelijke overheden.

parketniveau of jeugdrechter

In 2006 blijken de meeste dossiers zich te bevinden op het niveau van het parket (25), zoals de voorgaande jaren, met uitzondering van het jaar 2004.

Vijf dossiers gebeurden in het kader van hergo of het herstelgericht groepsoverleg en vonden plaats in het arrondissement Brussel.

tabel 9: overzicht gerechtelijke herkomst dossiers

	Parket	JRB			jongere of instelling	TOTAAL
		voor vonnis	Na vonnis	Hergo		
2001	26	5	0	1	0	32
2002	18	10	1	0	1	30
2003	21	4	0	3	2	30
2004	25	20	1	5	1	52
2005	19	10	1	4	0	34
2006	25	9	3	5	1	43
totaal	134	58	6	18	5	221
%	61%	26%	3%	8%	2%	100%

Het blijft de betrachting de bemiddeling te starten voor er een vonnis is geveld. In die zin is het positief dat er in 2006 slechts drie dossiers na vonnis zijn terechtgekomen bij het fonds.

Toch moet de mogelijkheid om ook na vonnis een aanvraag te doen, blijven bestaan. Begin 2001 stelde het comité aan de begeleidingsgroep voor om ook jongeren een kans te geven de schade te vereffenen indien ze dat zelf willen, ook al is hun zaak al vastgelegd in een vonnis.

Argumenten hiervoor zijn:

- Ø *door de mazen van het net*: dossier had misschien moeten aangeboden worden voor bemiddeling, maar om één of andere reden is dit niet gebeurd en dus moet een kans geboden worden aan de jongere om zijn verantwoordelijkheid op te nemen om de schade te kunnen terugbetalen aan het slachtoffer;
- Ø *vraag aanwezig*: reeds meerdere malen is de vraag gesteld door o.a. de sociale dienst bij de jeugdrechtbank en door instellingen of jongeren een aanvraag mogen doen bij het fonds wanneer ze al veroordeeld zijn voor het betalen van een schadevergoeding;
- Ø *nieuw experiment*: Er is een nieuw experiment dat bemiddeling in groep voorziet op jeugdrechtbankniveau, met name de Family Goup Conference of hergo. Ook deze jongeren zouden indien ze dat wensen, moeten kunnen gebruik maken van het vereffeningsfonds.

MAAR dezelfde principes als voor alle bemiddelingsdossiers moeten hier ook

gelden:

- § vrijwilligheid;
- § erkennen van het daderschap en het schadeaandeel;
- § procedure via de bemiddelingsdiensten en na een bemiddelingscontact tussen dader en slachtoffer in verband met de geleden schade en de wijze waarop deze zal worden vereffend.

Interprovinciaal overleg

De Ondersteuningsstructuur Bijzondere Jeugdzorg (OSBJ) coördineert het interprovinciaal overleg vereffeningfonds. De verschillende voorzitters en medewerkers van de provinciale vereffeningfondsen zetelen hierin.

Doelstelling is te zorgen voor een meer gestructureerd communicatiekanaal tussen de verschillende fondsen zodat wordt tegemoetgekomen aan de vraag naar meer rechtsgelijkheid voor de jongeren over de provinciegrenzen heen.

Daarnaast biedt dit overleg kansen op een ruimer draagvlak voor verschillende knelpunten, zoals de externe financiering van de fondsen, de problematiek van de verzekeringen, aanvragen van jongeren naar aanleiding van overtredingen op het politiereglement en sanctionering via het systeem van de gemeentelijke administratieve geldboete, aanvaardbaar maximaal uren vrijwilligerswerk, medeverantwoordelijkheid van ouders, ...

In 2006 is het overleg niet bijeengeroepen.

Financieel verslag

Inkomsten zichtrekening

	2002	2003	2004	2005	2006
Provincie Vlaams-Brabant + V.G.C.	7.500	0	0	(2004) 1.250 (2005) 28.750	9.300,00
Overschrijving van Spaarboekje	1.160	0	5.100	400	0
Intresten		0	0	0	13,38
Inschrijvingen seminarie	1.267	168,00	0	0	0
Verkoop eindrapporten		518,05	0	0	0
Giften					291,11
TOTAAL	9.927	686,05	5.100	30.400	9.604,49

Uitgaven zichtrekening

	2002	2003	2004	2005	2006
Overschrijving naar spaarboekje	0,00	0,00	0,00	0	0
Onkosten bankrekening	11,76	6,74	18,22	18,22	3,63
Betalingen dossiers	4.655,55	4.277,21	7.466,45	10.624,62	6.089,96
Huur safe	36,30	36,30	36,30	37,44	37,44
Organisatie seminarie 2002	1.636,93	746,18	0,00		
Documentatie en adm.	0	25,00	0,00		
TOTAAL	6.340,45	5091,43	7.520,97	10.680,28	6.131,03
Nog te betalen lopende dossiers	0	3.318,67	9199,88	6.225,20	3.819,36

Overzicht zichtrekening

	2002	2003	2004	2005	2006
Saldo vorig jaar	3.541,23	7.127,78	2.722,40	301,43	20.021,15
IN	9.927,00	686,05	5100,00	30.400,00	9.604,49
UIT	6.340,45	5.091,43	7.520,97	10.680,28	6.131,03
SALDO	7.127,78	2.722,40	301,43	20.021,15	23.494,61

Overzicht spaarrekening

	2002	2003	2004	2005	2006
SALDO vorig jaar	6.328,10	5.316,49	5.432,86	405,15	1,83
IN (storting zichtrekening)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
INTREST	148,39	116,37	72,29	0,00	0,00
UIT (overschrijving naar zichtrekening)	1.160,00	0,00	5.100,00	400,00	0,00
Kosten bank				3,32	1,83
TOTAAL	5.316,49	5.432,86	405,15	1,83	0,00

In het totaal beschikt het fonds op 31 december 2006 nog over een tegoed van 23.494,61 euro. Er moet echter rekening mee gehouden worden dat er nog dossiers dienen uitbetaald te worden voor een bedrag van 3.819,36 euro.

Het fonds wordt gespijsd door de provincie en de V.G.C. De V.G.C. draagt overeenkomstig de afspraken met de provincie 10 % bij en dit om de Brusselse jongeren de kans te geven om een beroep te doen op het fonds.

Het aantal tussenkomsten van het fonds, evenals het bedrag van deze tussenkomsten ging in 2004 fors de hoogte in. Om de meer-uitgaven van het fonds te kunnen opvangen, werd de subsidie van de provincie en de V.G.C. in 2005 ook fors opgetrokken, namelijk tot 30.000 euro.

De forse stijging van het aantal aanvragen tot tussenkomsten was van korte duur, en een subsidie van 9.300 euro in 2006 volstond om de verdere werking van het fonds te garanderen.

Het beheer van het fonds gebeurt volledig autonoom door het Provinciaal vereffeningsfonds. Drie personen zijn gemachtigd om een financiële verrichting te

ondertekenen. Om een betaling te verrichten zijn steeds twee handtekeningen vereist. Op die manier wordt een controle ingebouwd.

Voordeel van deze betalingswijze is dat een soepele en snelle uitbetaling mogelijk is. De betaling van de bedragen aan het slachtoffer dient soms zeer vlug te geschieden omwille van afspraken tussen de betrokkenen. Meestal worden de bedragen overgeschreven op het rekeningnummer van het slachtoffer of van de bemiddelingsdienst. In sommige dossiers wordt afgesproken dat de jongere persoonlijk aan het slachtoffer een cheque overhandigt ter waarde van het overeengekomen bedrag.

Het beheer gebeurt onder streng toezicht van de dienst Financiën van de provincie. Jaarlijks worden de nodige rechtvaardigingsstukken in verband met het beheer van het fonds door het secretariaat voorgelegd bij de provincieontvanger zodat ook de provincie toezicht uitoefent op het beheer van het fonds.

Bijlage 1: CRITERIA BIJ DE TOEKENNING VAN DE BIJDRAGE

1. dader

- minderjarig op het ogenblik van het als misdrijf omschreven feit
- vrijwillige keuze tot deelname en gemotiveerd
- erkent de feiten gepleegd te hebben
- erkent het aandeel in de schade
- akkoord met het vastgestelde schadebedrag

2. slachtoffer

- bereid tot medewerking aan bemiddeling en het vereffeningsproces
- akkoord met het vastgestelde schadebedrag

3. schadebedrag

- schadebedrag is duidelijk: dader als slachtoffer komen hierover tot een akkoord
- bemiddelaar waakt over de grootte van het schadebedrag (zo mogelijk via facturen en betalingsbewijzen bepalen, niet enkel via een bestek)
- schade die in aanmerking komt voor tussenkomst van een verzekeringsmaatschappij, wordt niet vergoed via het fonds, behoudens het bedrag van de franchise.

4. termijnen:

- er worden billijkheidstermijnen ingevoerd die als richtlijn worden gehanteerd. Indien de duur van de prestaties deze billijkheidstermijn overschrijdt, moet het goed gemotiveerd worden.
- maximale duur van de prestatie is gekoppeld aan de leeftijd. Deze kunnen niet overschreden worden.

Leeftijdsgroep	Billijkheidstermijnen	Maxima (reeds vastgelegd)
12-jarigen	½ week of 19 uren	1 week of 38 uren
13-jarigen	1 week of 38 uren	2 weken of 76 uren
14-jarigen	2 weken of 76 uren	4 weken of 152 uren
15-jarigen	3 weken of 114 uren	6 weken of 228 uren
16-jarigen	4 weken of 152 uren	8,5 weken of 319 uren
17-jarigen	5 weken of 190 uren	8,5 weken of 319 uren
18-jarigen	5 weken of 190 uren	8,5 weken of 319 uren

5. bedrag:

De Begeleidingsgroep Vlaams-Brabant legt het uurloon vast op 5 € vanaf 1 januari 2002. Het bedrag wordt aangepast aan de index. Vanaf april 2004 is de indexaanpassing gebeurd en wordt het bedrag van 5,30 euro per uur uitgekeerd. Vanaf januari 2005 wordt een bedrag van 5,40 euro uitgekeerd. Met de indexaanpassing in januari 2006 wordt een bedrag van 5,50 euro per gepresteerd uur betaald.

6. Procedure:

- aanvraag via de bemiddelingsdienst
- overzicht dossier opgesteld door de bemiddelaar met info over: feiten, motivatie aanvrager, vraag van het slachtoffer, standpunt ouders, betrokkenheid parket en/of jeugdrechtbank, info tussenkomst verzekering, standpunt bemiddelaar en persoonlijk gemotiveerde brief van de aanvrager.
- Beslissing op het comité vereffeningsfonds door de stemgerechtigde leden. Minimum 3 stemgerechtigde leden moeten aanwezig zijn.
- De gepresteerde uren worden vergoed op basis van een evaluatienota, ook al is de volledige termijn niet volbracht.

Bijlage 2: brief i.v.m. aandacht voor familiale polis

Bestemmingen:

Aan de instellingen Bijzondere jeugdzorg in de provincie Vlaams-Brabant en de jeugdconsultanten van de bijzondere jeugdzorg

Betreft: familiale schulden wegens schade door kinderen - oproep tot familiale polis

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

Het **Provinciaal VereffeningFonds** is bijna tien jaar een hulpmiddel bij het bemiddelingsproces tussen de jongere die schade berokkend heeft en het slachtoffer of de benadeelde. Indien de jongere, ter vereffening van de door hem\haar aangebrachte schade, bereid is vrijwilligerswerk op te nemen in een organisatie met humanitair & algemeen maatschappelijk nut, overweegt het **Provinciaal VereffeningFonds** hiertegenover een geldelijke som te plaatsen. Dit stelt de jongere in staat zélf zijn verantwoordelijkheid te nemen in het herstel van de door hem\haar aangebrachte schade binnen een bemiddelingsgebeuren waarbij de jongere op een geloofwaardige manier zijn\haar verontschuldiging aanbiedt.

Geregeld gaat het hierbij om bedragen die voor de jongeren nauwelijks overzienbaar én vaak door hen ook moeilijk ophoestbaar zijn! Via de Gezinsverzekeringspolis Burgerlijke Aansprakelijkheid, zeg maar de familiale polis door de ouders onderschreven, kan de geldelijke bijdrage ter vereffening van de schade door de jongere zelf, vaak beperkt blijven tot het wettelijk "franchise"bedrag. Dit bedrag is heden vastgesteld in de grootorde van tweehonderd euro per schadegeval, lees maar een netto-equivalent van een volwaardige "*prestatieweek*"! Wetende dat jongeren deze prestaties vaak leveren tijdens schoolvakanties en/of gespreid over verschillende weekeinden, lijkt ons een dergelijke prestatie nog redelijk, billijk én pedagogisch verantwoord.

Helaas stellen we vast dat nogal wat ouders van jongeren die met dergelijke schadetoestanden worden geconfronteerd, **géén** Gezinspolis Burgerlijke Aansprakelijkheid of **familiale verzekering**, onderschreven hebben! In dát geval dienen jongeren soms bedragen op te hoesten die, ons inziens de grenzen van billijkheid én van pedagogisch verantwoordheid overschrijden. Bovendien stellen wij vast dat het hierbij meestal gaat om gezinnen met een zwakke financiële draagkracht met dikwijls ook weinig toekomstperspectief in financiële zaken!

Wij vermoeden dat jullie, gezien de missie van jullie organisatie, tijdens jullie werking geregeld in contact komen met deze economisch zwakke/labiele gezinssituaties, waarvoor zelfs een jaarpremie in de orde van vijftig euro een zware last kan betekenen. We zijn ervan overtuigd dat een dergelijke polis heel wat (financiële) narigheid voor dit gezin én voor hun kinderen kan voorkomen. Derhalve willen wij met deze oproep vragen dat jullie tijdens begeleidingsgesprekken en contacten met ouders bijzondere aandacht wil besteden aan het gegeven of ouders al dan niet een Gezinspolis Burgerlijke Aansprakelijkheid afgesloten hebben, onder het motto: beter te voorkomen dan te genezen...

Wij beseffen dat een dergelijk administratief en vormelijk aandachtspunt haaks kan staan op jullie begeleidingswerk. Toch durven we aandringen ouders te motiveren tot het aangaan van een **familiale verzekering**. Indien ouders niet goed zouden weten tot welke verzekeringsmaatschappij zich te wenden, blijkt uit onze ervaringen tijdens besprekingen van concrete aanvragen om financiële tussenkomst, dat **Ethias** (het vroegere Omob), een degelijke **gezinsverzekering** aanbiedt. Hierbij is ook het risico "vermoede aansprakelijkheid van ouders voor een opzettelijke fout van het kind" behoorlijk gedekt! Bovendien wordt deze polis aan een voordelige prijs aangeboden. Volgens Budget&Recht, n° 166, januari/februari 2003, een uitgave van Test-Aankoop, krijgt deze polis

bovendien de titel "Beste-Koop". En momenteel wordt deze verzekeringsmaatschappij nog steeds aangeraden aan de leden van Test-aankoop.

Als bijlage vindt u een folder die door bemiddelaars tijdens hun bemiddelingsbegeleiding aan jonge ouders en hun ouders wordt overhandigd.

Wij danken u voor de aandacht die u zal besteden aan deze brief. Wij staan ter beschikking om desgewenst een en ander toe te lichten.

namens het comité provinciaal vereffeningsfonds Vlaams-Brabant,

De ondervoorzitter

De voorzitter

Jef Van Boven

Kaat Boon